

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički institut - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica
Tel: 081 206 713 Fax: 081 206 712 Mail: extension-pg@cg.yu

BERBA AKTINIDIJE (KIVIJA)

Berba plodova aktinidije, u narodu više poznate kao kivi počinje u oktobru i traje do sredine novembra, što zavisi od sorte. Datumom se ne može tačno utvrditi početak berbe, jer u velikom broju slučajeva zavisi od vremenskih uslova. Takođe, ni zadnji termin za berbu plodova nije striktno definisan za poznije sorte, već treba poštovati pravilo da plodovi moraju biti ubrani prije prvih slana.

Najranije treba brati sorte abbott, monty i bruno. Berba sorte hayward se vrši krajem oktobra do sredine novembra.

Da bi ubrane plodove što duže sačuvali u uslovima bez kontrolisane atmosfere u domaćinstvima, treba pribjegavati pravilnom klasiranju, pakovanju u odgovarajućoj ambalaži i čuvanju. Prilikom berbe treba vršiti klasiranje (I i II klasa) i slaganje plodova u letvarice ili drugu adekvatnu ambalažu ali u jednom redu, eventualno u dva reda. Nikako više.

Prostorije za čuvanje moraju biti čiste, suve i hladne. Povremeno ih je potrebno provjetriti, jer zrenjem plodovi oslobađaju etilen i time je dozrijevanje intenzivnije, što nam nije cilj jer se skraćuje period njihovog čuvanja. Takođe, poslije određenog perioda potrebno je prebrati tj. odvojiti plodove koji pokazuju određeni stepen zrelosti.

Konzumna zrelost plodova aktinidije je kada se dlačice sa površine plodova lako skidaju, blagim trljanjem. Jedan

veoma praktičan savjet ako želimo da određena količina plodova ubrza zrenje: potrebno je u kesu sa plodovima kivi staviti plod jabuke. Veoma brzo, nakon par dana uslijed oslobađanja etilena iz ploda jabuke kivi će omekšati i dostići odgovarajući stepen zrelosti za trenutno konzumiranje.

Zeljela bih skrenuti pažnju na pažljivo manipulisanje sa plodovima voćaka tokom berbe. Klasirati samo kvalitetne i neoštećene plodove, ostale odložiti u posebnu ambalazu.

Na našem području najviše se gaje sorte hayward, bruno, abbot i monty. U manjem procentu su zastupljene druge sorte, kao što je elizabeta. Kao oprašivači u zasadu su sorte tomuri i matua.

Monty je dosta zastupljena sorta, koju karakterišu sitni plodovi, obično u grozdovima 4-6, što ih i ne čini preporučljivim za plantažne zasade i proizvodnju za tržište, tj. prodaju. Osnovna karakteristika ove sorte je izvanredna rodnost, ali sitni plodovi slatki, sočni. Zato u cilju dobijanja krupnijih plodova (kvalitetnijih) neophodna je stručna rezidba i prorjeđivanje plodova.

Bruno se ubraja u kvalitetne sorte sa prilično ujednačenim, cilindričnim plodovima. Brzo dobija konzumnu zrelost.

Abbot je veoma rodna sorta čiji su plodovi nešto sitniji, ali ga, kao i sortu bruno, potiskuje sorta hayward, vodeća sorta aktinidije u svijetu i kod nas.

Sl. 1 sorta kivija abbot

Sl. 2 sorta kivija hayward

Sl. 3 sorta kivija elyzabeta

Plodovi sorte hayward su pojedinačni, krupni, eliptično jajasti, vrlo lijepog izgleda. Slatko-nakiselog ukusa, dugo ostaju svježi poslije branja ako se čuvaju na temperaturi oko +5C - čak preko 2 mjeseca, pa je tržište snabdjeveno plodovima tokom većeg dijela godine.

LJILJANA GRBAVČEVIĆ dipl. ing. poljoprive
Stručni saradnik za voćarstvo i vinogradarstvo